

INHOUD

NEGEN KANSEN OM JEZELF EN ANDEREN BETER TE BEGRIJPEN	6
NEGEN TYPES, NEGEN STIJLEN	11
INZICHT IN EEN EEUWENOUDE LEER	12
HART, HOOFD OF BUIK?	18
DE NEGEN PERSOONLIJKHEIDTYPES	22
EEN MODEL VOOR VERDERE ONTWIKKELING	30
DE KLEUREN VAN DE REGENBOOG	38

HELPER

TYPE TWEE – DE GOEDBEDOELENDE HELPER 43

WINNAAR

TYPE DRIE – DE DYNAMISCHE MENS 59

ROMANTICUS

TYPE VIER – DE INDIVIDUALIST 75

WAARNEMER

TYPE VIJF – DE WAARNEMER 91

LOYALIST	TYPE ZES – DE SCEPTISCHE LOYALIST	107
LEVENSGENIETER	TYPE ZEVEN – DE VROLIJKE OPTIMIST	123
BAAS	TYPE ACHT – DE WILSKRACHTIGE STRIJDER	139
BEMIDDELAAR	TYPE NEGEN – DE VREEDZAME BEMIDDELAAR	155
PERFECTIONIST	TYPE EEN – DE PERFECTIONIST	171
NAWOORD		186
DANKWOORD & OPDRACHT		190
OVER DE AUTEUR		191

NEGEN KANSEN OM JEZELF EN ANDEREN BETER TE BEGRIJPEN

Enkele jaren geleden maakte ik in het kader van mijn opleiding tot therapeute in de geïntegreerde oplossingsgerichte psychologie kennis met het Enneagram. Het woord alleen zei mij in eerste instantie niets, maar ik werd er al snel door gefascineerd en nieuwsgierig ernaar.

De leer van het Enneagram omvat eeuwenoude kennis over de verschillende **karakters van de mens**, die worden onderverdeeld in negen types. Toen ik van elk karaktertype voorbeelden ontdekte in mijn persoonlijke en professionele omgeving, waren mijn enthousiasme, vreugde, verbazing en ook mijn interesse om meer te weten te komen niet meer te stoppen.

Ik probeerde zo veel mogelijk en vooral zeer diverse boeken te verkrijgen over het Enneagram. Er zijn er heel veel te koop. Wat er voor mij echter ontbrak, was een luisterboek. Hier kwamen mijn ambitie (typisch voor mijn karaktertype) en mijn zwak voor projecten goed van pas: als ondernemingsgericht Enneagramtype Drie, bracht ik zelf een luisterboek uit. Door het plezier dat ik haalde uit dit project en door me te verdiepen in de tijdloze wijsheid van het Enneagram, werd mijn idee bevestigd dat het Enneagram echt geen modeverschijnsel is, maar een van de essentiële psychologische modellen voor de komende tientallen jaren. Daarom ben ik heel blij dat ik jou nu dit boek mag voorstellen.

Volgens het Enneagram ben ik zoals gezegd een Drie. Misschien ben jij wel een Acht, een Vijf of een Een. Er zijn negen types – en ja, ondanks alle individualiteit kan ieder mens toch worden ingedeeld bij een bepaald Enneagramkarakter. Er moet echter wel worden benadrukt dat iedere levensgeschiedenis, ieder mens uniek en prachtig is. Zoals geen enkele sneeuwvlok hetzelfde is als een andere, zo is het in principe ook bij mensen: iedereen is origineel! Toch zou onze wereld ten onder gaan in chaos als we

allemaal absoluut uniek zouden zijn. Als we niet ook een beetje op elkaar zouden lijken, dan zou samenleven, en alles wat een maatschappij vormt, onmogelijk

*‘IK DEEL DE AARDE MET MILJARDEN
MENSEN, MAAR MET NIEMAND DEEL
IK MIJN UNIEKHEID.’*

CHRISTA SCHYBOLL, AUTEUR

zijn. Daarom is het goed en belangrijk dat we bepaalde karaktertrekken delen met andere mensen. Hoewel we uniek zijn, verschillen we niet totaal van elkaar.

Het Enneagram respecteert de balans tussen uniek zijn en op elkaar lijken en dit terwijl het ons mensen indeelt in negen types. Het is belangrijk dat je begrijpt dat wat in die types wordt beschreven geen stereotypes zijn, maar dat het Enneagram verschillende aspecten van onze overlevingsstrategieën beschrijft, en niet de mens op zich. Het laat zien welke talenten we meenemen in ons leven. En het maakt ons duidelijk dat we onze expertise wat betreft onze persoonlijkheid vaak een beetje overdrijven.

DE KANS OP ZELFKENNIS

Vaak wordt mij de volgende vraag gesteld: ‘Wordt in het Enneagram niet alles een beetje te negatief voorgesteld?’ Ja en nee. Het eerste contact met deze leer kan best zo worden ervaren: beginnend met de ondeugden (ook wel: ‘passies’) worden de zwakke punten van de verschillende types heel nadrukkelijk aangegeven. Bij nadere beschouwing wordt echter duidelijk dat precies daar waar we niet zo graag naar kijken (bij onze spreekwoordelijke ‘balk in het oog’) zowel kansen als fascinaties liggen en het eigenlijk juist interessant wordt.

Het Enneagram is geen oordelend systeem. Het veroordeelt ons niet. Het toont ons onze goede kanten, ons potentieel dat we kunnen versterken als we ons bewust zijn van onze minder goede kanten. Want alleen door onze eigen zwakheden en persoonlijke afweerstrategieën te erkennen en te benoemen, kan ons bewustzijn groeien en kan er verandering ontstaan.

Het Enneagram is allereerst een waarnemingsmodel. Het helpt ons observatievermogen te versterken met betrekking tot onszelf, maar ook tot anderen. Het helpt ons om begrip en empathie te ontwikkelen voor onze eigen overlevingsstrategie, maar ook voor de vaardigheden en vermogens van onze medemensen. Daarbij gaat het nooit om be- of veroordelen, maar om het versterken van ons bewustzijn van de gelijkwaardigheid van ieder mens op deze wereld.

*'HET GEHEIM VAN SUCCES IS
HET STANDPUNT VAN DE ANDER
BEGRIJPEN.'*

HENRY FORD, ONDERNEMER

Het grootste geschenk dat het Enneagram ons geeft, is een voortdurend groeiende beslissingsvrijheid: wil je automatisch en zoals tot nu toe blijven reageren of wil je leren je in te houden, te observeren en pas dan te bepalen hoe je je gedraagt? Het Enneagram helpt je

---

DE BASIS VAN SAMENLEVEN

Ik begrijp nog steeds niet waarom de fundamentele wijsheden van het Enneagram niet aan onze kinderen worden geleerd. Van een vriendin hoorde ik dat op de school van haar kinderen een cursus over omgaan met conflictgedrag wordt gegeven. Een goede maatregel, maar worden oorzaak en gevolg hier niet met elkaar verwisseld? Kunnen we niet al eerder iets doen? Zou het leven niet veel gemakkelijker zijn als er gewoon geen misverstanden, dubbelzinnigheden en conflicten in intermenselijke relaties ontstaan?

---

jezelf te verlossen van de automatische piloot. Maak er echter geen wedstrijd van! Verwacht niet dat er van vandaag op morgen een wonder gebeurt en je opeens alles in je leven zonder problemen aankunt. Groei laat zich niet dwingen. Groei laat zich stimuleren, maar heeft zijn eigen tempo. Blijf ermee bezig en heb geduld. Vertrouw op de innerlijke vaardigheden waar het Enneagram je bewuster van zal maken.

WAT IS, WAT KAN WORDEN,
WAT MAG ZIJN, VERANDERT.

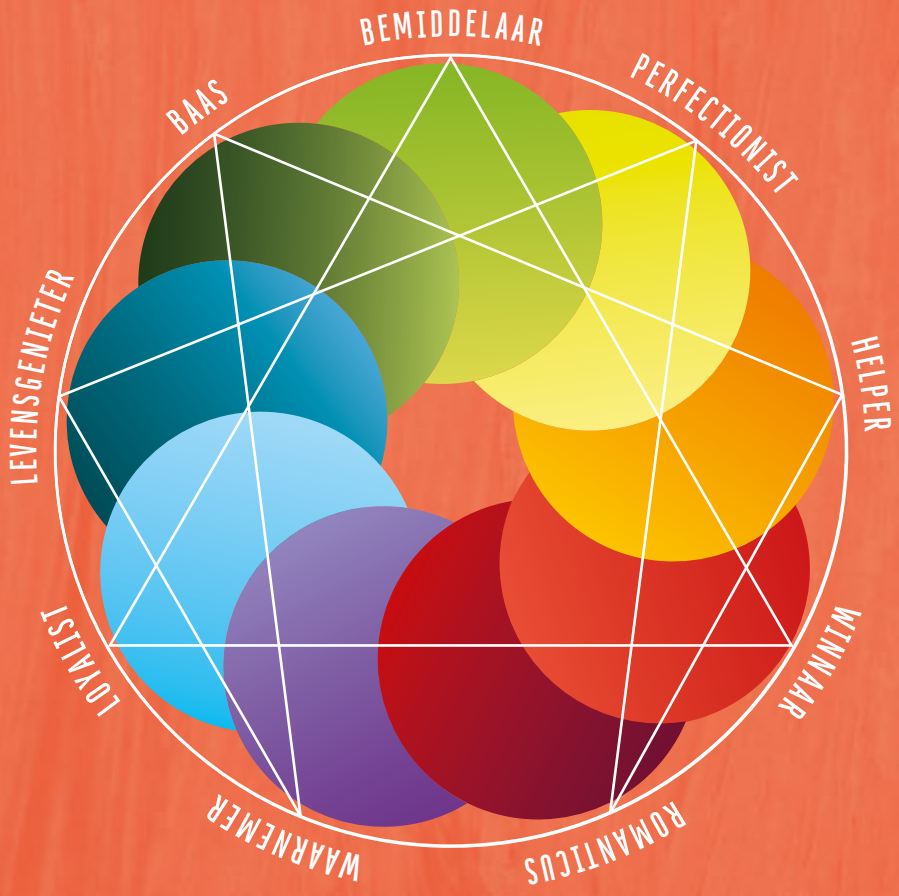
EEN SCHAT AAN HULPMIDDELEN

Ben je bereid kennis te maken met de Enneagramleer? Ik zal je eerst een praktische inleiding tot het onderwerp geven. Daarna kun je zelf eens testen of je vooral leeft vanuit het hart-, hoofd- of buikcentrum. Zo kom je al dichterbij het inzicht tot welk type je behoort. Alle negen types worden uitgebreid voorgesteld. Je kunt het best beginnen bij het type waardoor je je het meest aangesproken voelt.

Ga nu van start! Ik geef je nu het Enneagram, een ware schatkist met hulpmiddelen en handleidingen voor noodgevallen die alleen voor jou, speciaal voor jou, werden gecreëerd. Je zult ontdekken dat het Enneagram echt een creatieve weg is, een van de meest nauwkeurige en praktische hulpmiddelen voor zelfkennis, persoonlijke groei en de vorming van betere relaties.

Je zult ontdekken wat goed is aan een bepaald type zijn en hoe je je bewustzijn en emotionele intelligentie kunt vergroten. Ik wens je toe dat je net zoveel vreugde zult beleven als ik heb beleefd aan dit project en nog steeds beleef aan het Enneagram.

Gabrielle Larivée

INZICHT IN EEN EEUWENOUDE LEER

Het Enneagram is een grafisch symbool: een cirkel met daarin een zes- en een driehoek, die samen een negenpuntige ster vormen. De naam betekent uit het Grieks vertaald ‘negenbeeld’. De leer van het Enneagram werd al honderden, misschien zelfs duizenden jaren geleden alleen mondeling overgeleverd van leraar op leerling, bijna als een **geheime leer**. De leraar legde zijn leerling daarbij nooit het hele Enneagram uit. Om misbruik te voorkomen, werden alleen die aspecten behandeld die voor de leerling op dat moment belangrijk waren. En op een bepaald moment was de leerling dan zelf uitgegroeid tot leraar.

ONTSTAAN EN VERBREIDING

Niemand weet precies waar en hoe het Enneagram is ontstaan.

Er zijn speculaties dat het misschien zelfs terug te voeren is op de school van de Griekse wiskundige Pythagoras.

Wat we zeker weten is dat de Grieks-Armeense filosoof George Ivanovitsj Gurdjieff vanaf 1916 het symbool van het Enneagram in zijn lessen ging gebruiken. Het was bij hem echter geen psychologisch model; het diende enerzijds als schema voor zijn ‘heilige dansen’ en vormde anderzijds de sleutel tot zijn transformatorische leer, die bekend werd als de ‘Vierde Weg’.

Een van zijn bekendste leerlingen, Pjotr Demjanovitsj Ouspensky, zorgde met zijn boek *Op zoek naar het wonderbaarlijke* voor de allereerste publicatie van de leer van Gurdjieff. In dit boek werd voor